No. of Printed Pages/Questions: 3/ 5

O. P. JINDAL SCHOOL,SAVITRI NAGAR

Periodic Test-1 (Round – II) **2026 – 2027**

Class: VII **M M: 20**

Subject: Sanskrit **Time: 1. Hr.**

Name: _____ Class / Section: _____RollNo.:_____

General Instructions:- All questions are compulsory

प्र01 अधोलिखितं अनुच्छेदं ध्यानेन पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत–

(निम्नलिखित गद्यांश को ध्यान से पढ़कर प्रश्नों के उत्तर संस्कृत भाषा में लिखिए)

विद्याधनं सर्व–धन–प्रधानम् अस्ति। सर्वस्मिन् साहित्ये भाषासु वा विद्यायाः महिमा पुनः पुनः गीयते। विद्या एव तद् वस्तु अस्ति, यत् मानवं पशुभ्यः भिन्नं करोति। जन्मतः शिशुः पशुतुल्यः एव भवति, परं जीवने शनैः शनैः विद्यायाः अध्ययनं कृत्वाः सः मानवः भवति। विद्याधनम् ईदृशं धनम् अस्ति यत् चौराः अपि चोरयितुं न समर्थाः भवन्ति।

I **एकपदेन उत्तरत–** (केवलं प्रश्नद्वयम्) **(½x2=1)**

i साहित्ये कस्याः महिमा गीयते ?

ii शिशुः जन्मतः कीदृशः भवति ?

iii विद्याधनं कीदृशं धनम् अस्ति ?

II **पूर्णवाक्येन उत्तरत–** (केवलं प्रश्नद्वयम्) **(1x2=2)**

i चौराः काम् चोरयितुम् समर्थाः न भवन्ति ?

ii का एव मानवं पशुभ्यः भिन्नं करोति ?

iii पशुलुल्यः शिशुः कथं मानवः भवति ?

III **यथानिर्देशम् उत्तरत**–(निर्देशानुसार उत्तर लिखिए) **(½x4=2)**

i 'सर्वस्मिन्' अस्य किं विशेष्यपदम् अत्र प्रयुक्तम् ?

(अ) विद्यायाः (ब) महिमा

(स) साहित्ये (द) साहित्यस्य

ii 'धनम्' अस्य किं विशेषणपदम् अत्र प्रयुक्तम् ?

(अ) यत् (ब) ईदृशम्

(स) समर्थाः (द) जीवने

iii 'चौराः' अस्य किं क्रियापदम् अत्र प्रयुक्तम् किम् ?

(अ) अस्ति (ब) चोरयितुम्

(स) अपि (द) भवन्ति

iv 'अप्रधानम्' अस्य किं विलोमपदम् अत्र प्रयुक्तम् ?

(अ) ईदृशम् (ब) धनम्

(स) प्रधानस्य (द) प्रधानम्

प्र0 2 अधोलिखितं संवादं मंजूषायां प्रदत्त शब्दसहायतया रिक्तस्थानानि पूरयत – (1X5=5)

(नीचे लिखे वार्तालाप को मंजूषा की सहायता से रक्तिस्थान पूरा करके **पुनः** लिखिए।)

माता – अनुजे! अनुजे!

अनुजा – आम्।

माता – शीघ्रम् (1) .....।

अनुजा – आगच्छामि मातः।

माता – किमर्थं विलम्बं (2) ..... ?

अनुजा – अहं (3) ..... किंचित् कार्यं करोमि।

माता – त्वं सर्वदा एक संगणके (4) .....भवसि। कदा पठसि ?

अनुजा – संगणके अहं (5) ..... एव कार्यं करोमि।

माता – एतत् कथम् ?

मञ्जूषा –

करोषि, संगणके, आगच्छ, संलग्ना, पठनस्य

प्र0 3 **अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखन्त**– (निम्नलिखित **चार** प्रश्नों के उत्तर लिखिए) (1X4=4)

(क) केषु सूर्यनमस्कारः श्रेष्ठः ?

(ख) शुभं भवतु इति कः वदति ?

(ग) सूर्यनमस्कारः कतीनाम् आसनानां समाहारः अस्ति ?

(घ) योगिता आचार्यां 'किं शिक्षयतु' इति वदति ?

(ङ) सूर्यनमस्कारेण जनाः कीदृशं'शरीरं प्राप्नुवन्ति ?

प्र0 4 मंजूषातः समुचितं पदं चित्वा अधः रिक्तस्थानानि पूरयन्तु – (½x6=3)

(निम्नलिखित प्रश्नों के मंजूषा से सही उत्तर चुनकर रिक्तस्थान भरिए)

शिक्षितुम्, शरीरं, सूर्यनमस्कारात्, श्लोकेन, नमस्कारान्, सूर्यनमस्कारम्

(क) प्रत्येकस्मात् ..... पूर्वं एकः मन्त्रः भवति।

(ख) वयं प्रतिदिनं ..... करवाम।

(ग) स्वस्थं ..... स्वस्थं मनः च प्राप्नुवाम।

(घ) एकेन ..... सूर्यनमस्कारस्य बहूनि प्रयोजनानि वदामि।

(ङ) आदित्यस्य ..... ये कुर्वन्ति दिने दिने।

(च) निश्चयेन, वदन्तु किम् आसनं ..... इच्छन्ति ?

प्र0 5 निम्नलिखित 'क' स्तम्भस्य 'ख' स्तम्भेन समुचितं मेनलं कुरुत– (½x6=3)

('*क*' और '*ख*' स्तम्भों का उचित अर्थ के साथ मिलान कीजिए)

i)	स्वस्थम्	(क)	कथयन्तु
ii)	तेजः	(ख)	भास्करः
iii)	प्रज्ञा	(ग)	निवसति
iv)	सविता	(घ)	दीप्तिः
v)	वदन्तु	(ङ)	मेधा
vi)	प्रतिवसति	(च)	नीरोगम्

----000----